

Eliška Jakubíčková absolvovala v polovině 90. let studium malby na Akademii výtvarných umění v Praze; dnes představuje v Nové síni soubor obrazů s podivným názvem *Otroci a kytky*. Většinu svých velkých pláten namalovala letos a v minulém roce. Spolu s obrazy kytek jakoby do její malby prvně vstoupily barvy. Stojíme před nimi v úžasu a možná si říkáme kde se najednou vzaly tak plné tóny barev a proč? Proč právě otroci a kytky znamenají určitá vymezující jména anebo také současné znaky na horizontu přítomnosti? Je zřejmé, že tito *Otroci* nejsou černí a jejich každodenní starosti a strasti neodnášejí mohutné vody Missisipi, jen známé kalné vlny zdejší řeky Vltavy, nad níž se teď na jaře naklánějí svícny rozkvetlých kaštanů, květy v korunách stromů nebo ve větvích keřů, i kytky na pobřežních stráních: narcisy, kosatce, pivoňky, kvetoucí jabloně, jívy, šeřky, kaliny, střemchy nebo odkvétající magnolie a zlatý déšť. Žijeme přece v úžasné době a na úžasném místě, ještě smíme tu a tam spatřit zlomky mnoha barev duhy i poslední stopy přirozeného světa; ještě si přece můžeme přát, aby všechny živé bytosti byly šťastné.

V životě tohoto města jsme si zvykli vnímat především puls jeho srdce, ale popravdě se v něm dnes rozmáhají mnohem víc příznaky špatného trávení, takže si někdy s ironií připadáme jako ve střevní Evropě; v jakési kloace zamořené spoustou nanicovatých, až zhovadilých představ a bezduchých idejí. Střední Evropa, do níž jsme se chtěli vrátit jakoby zůstala minulostí, kterou dokážou vzkřísit jarní květy jen na pouhý okamžik. Nedávno jsem nedaleko odtud četla nápis načmáraný na mostě u Mánesa: *Vaše sny jsou naše noční můry*. Obávám se, že před těmito skvělými sny, které na nás civí z výkladních síní supermarketů nás nemůže zachránit žádný zázrak, žádné jiné oslnivější sny, ani nejdůmyslnější ideje. Můžeme proti nim postavit snad jenom to, co člověk dělá s čistých pohnutek a se svědomím, kterým necloumají démoni a nezničí je běsi. Dělat věci tak jak je člověk právě cítí je náročné a nebezpečné v každé době. To, co lze považovat za skutečné vzniká obvykle z obtíží a pochyb. Všechno ostatní, o co nejde, se podle mě podobá přízrakům, podléhá inflaci a podle mě to spadá do tzv. kategorie tvorby nejsoucna; nakonec to právem smete čas.

Malířka těchto nepoddajných zářivých obrazů si je vědoma, že v dnešní době neexistuje jednotné paradigma pro zobrazování skutečnosti, ani nějaké objektivně platné estetické modely. Současné malířství můžeme nejspíš považovat za „interaktivní proces s otevřeným koncem“, v němž je pro ni důležité osvojit si otevřenost pro různé způsoby zobrazování a být pozorná k tomu, co umožňuje přirozeně propojit malbu s vlastní zkušeností a prožitými emocemi. Její hluboké, vědomé, a možná především nevědomé obeznámení s věcmi, s nimiž pracuje, můžeme považovat za neústupné, možná pošetilé, ale vždycky odhodlané pokušení vyjádřit to, co vnímá jako silné signály a co je mimo jiné předpokladem svobodného tvoření.

věra jirousová
květen 2008 v Praze